

VWVJ+
LEDENVERENIGING
VOOR
JEUGDGEZONDHEIDSZORG

ELK KIND TELT, MAAR DIT GAAT NIET VANZELF

Memorandum voor een sterke
jeugdgezondheidszorg (JGZ) in
Vlaanderen - 2024

MEMORANDUM VOOR EEN STERKE JEUGDGEZONDHEIDSZORG (JGZ) IN VLAANDEREN - 2024

Een maatschappij die wil dat elk kind telt en waarin kinderen en jongeren de basis vormen van de samenleving van morgen heeft naast een kwaliteitsvolle kinderopvang, krachtig onderwijs, een passend gezins- en jeugdhulpbeleid en een gezonde vrijetijdsbesteding ook een sterke jeugdgezondheidszorg nodig.

Laten we samen de rechten van het kind verdedigen!

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) richt zich op het bewaken, beschermen en bevorderen van de individuele en collectieve (fysieke, mentale en sociale) gezondheid, groei en ontwikkeling van kinderen en jongeren. Het is een gratis, publiek gefinancierde dienstverlening die zich richt op preventie en het functioneren en maatschappelijk participeren van kinderen en jongeren (niet op curatie). In Vlaanderen en Brussel wordt JGZ aangeboden via Kind en Gezin en de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) door artsen en verpleegkundigen met bijzondere expertise in zowel geneeskunde, verpleegkunde als een brede maatschappelijke benadering van gezondheid.

Beleidsaanbevelingen

- 1. Stop met projecten op korte termijn:** Investeer in wetenschappelijk onderzoek naar JGZ en de duurzame implementatie van onderbouwde methodieken.
- 2. Stop de versnippering van de zorg voor kinderen:** Benut JGZ optimaal en faciliteer de integratie met de curatieve gezondheidszorg.
- 3. Erken de beroepstitel voor jeugdartsen:** Een basisarts, huisarts of kinderarts is geen jeugdarts. Erken de beroepstitel voor jeugdartsen om de kwaliteit van het JGZ-aanbod te beschermen.
- 4. Erken het belang van opleiding voor verpleegkundigen in de JGZ:** Werken met kinderen, jongeren en hun ouders vanuit een preventieve context vereist specifieke competenties en een bijkomende opleiding.
- 5. Investeer in de JGZ en voorkom duurdere zorg:** De investering in de gezondheid en ontwikkeling van kinderen en jongeren is zowel menselijk als economisch waardevol. De JGZ voorkomt escalatie van problemen en beperkt de nood aan intensievere en duurdere zorg.

Beleidsaanbevelingen toegelicht

1. Investeer in wetenschappelijk onderzoek naar JGZ en duurzame implementatie van onderbouwde methodieken

Preventie is winstgevend voor de overheid, niet voor commerciële organisaties. We hebben u nodig om het belang van onderzoek naar JGZ te bepleiten en meer wetenschappelijk onderzoek mogelijk te maken.

De implementatie van een nieuwe interventie in de dagelijkse praktijk vraagt meer dan 10 jaar. We hebben u nodig om samen met ons op lange termijn te durven denken.

2. Benut JGZ optimaal en maak de integratie met de curatieve gezondheidszorg mogelijk

De vroegdetectie van opvoed- en gezondheidsproblemen vereist een kwaliteitsvolle (na)zorg door de curatieve zorg en vlotte samenwerking met diverse partners. We zien anno 2024 nog steeds diverse technische en organisatorische obstakels.

Ook in de (gezondheids)zorg voor kinderen met gezondheids- en/of ontwikkelingsproblemen wordt het volledige potentieel van de JGZ niet benut. De positie van de JGZ op de kruising van thuiscontext, opvang/schoolcontext en curatieve sector biedt veel kansen.

- **Investeer in een beveiligde gegevensdeling tussen JGZ en de behandelend arts:** Nu wordt bijvoorbeeld voor kinderen met overgewicht de groeicurve door de JGZ uitgeprint om via de ouders aan de behandelende arts te bezorgen.
- **Kies voor geïntegreerd beleid en beleidsdomeinoverstijgend samenwerken:** De systematische contactmomenten die voor alle kinderen worden aangeboden (10 op voorschoolse leeftijd, 5 op schoolse leeftijd) worden onderbenut in het Kaderdecreet voor een geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid ("Vroeg & Nabij") én de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen, terwijl het juist de JGZ-actoren zijn die zo'n breed bereik hebben en bijna alle kinderen en jongeren opvolgen.
- **Betrek de JGZ-actoren bij het ontwikkelen van een ketenaanpak** voor bijvoorbeeld ADHD, obesitas, veelvuldig ziekteverzuim, re-integratie na opname wgens medische of psychische problemen,...
- **Verzeker het belang van preventie en van de doelgroep kinderen en jongeren binnen de eerstelijnszones:** CLB's worden momenteel nog niet als vaste partner beschouwd in de zorgraad van eerstelijnszones.

3. Erken de beroepstitel voor jeugdartsen

Voor artsen werkzaam binnen de JGZ zijn specifieke competenties vereist die niet aangeleerd worden tijdens het curriculum voor basisarts, huisarts of kinderarts. De noodzakelijke competenties voor artsen die werkzaam zijn binnen de JGZ dienen daarom bepaald en bewaakt te worden. Een duidelijke omschrijving van de noodzakelijke competenties om erkend te worden als jeugdarts en om de erkenning te behouden zal de kwaliteit van het JGZ-aanbod beschermen en de beroepsgroep beter identificeerbaar en zichtbaarder maken. Bijkomend hebben de ongeveer 900 artsen in de JGZ geen afzonderlijke RIZIV-bevoegdheidscode, waardoor ze onzichtbaar zijn voor de artsenquota en niet worden ingezet in de terugbetaalde gezondheidszorg. We hebben u nodig om de erkenning van de beroepstitel voor jeugdartsen op de federale agenda te plaatsen en om het RIZIV te stimuleren een breder geïntegreerd gezondheidszorgkader te hanteren, van preventie tot curatie.

4. Erken het belang van een opleiding voor verpleegkundigen in de JGZ

Werken met kinderen, jongeren en hun ouders vanuit een preventieve context omvat complexe handelingen en vraagt specifieke competenties die niet worden aangeleerd tijdens de basisopleiding. De noodzakelijke competenties, specifiek voor JGZ, dienen daarom bepaald en bewaakt te worden. Nu de hervorming van de opleiding voor verpleegkundigen plaatsvindt, hebben we u nodig om de kwaliteitsvereisten voor verpleegkundigen in de JGZ te erkennen. Dit is, zeker nu de autonomie van de verpleegkundige ook in de JGZ toeneemt, absoluut noodzakelijk om de kwaliteit van het JGZ aanbod te beschermen.

5. Investeer in mensen en middelen in JGZ

De investering in de gezondheid en ontwikkeling van kinderen en jongeren is zowel op menselijk als economisch vlak een positieve keuze. Via de JGZ wordt het meest samenlevingsgerichte, minst ingrijpende en meest kortdurende aanbod voorzien. De JGZ positioneert zich in de (gezondheids)zorg en welzijnssector aan de basis van het getrappt zorgmodel en zorgt er op die manier voor dat de sociale ongelijkheid in gezondheid en de groep kinderen en ouders die nood heeft aan intensievere en duurdere zorg zo beperkt mogelijk blijft.

We hebben u nodig om in een maatschappij met stijgende kosten door een vergrijzende bevolking te blijven investeren in de volwassenen van morgen.

De [Vlaamse Wetenschappelijke Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg](#) is een pluralistisch expertisecentrum dat zich inzet voor een sterke JGZ. De VVWJ functioneert als wetenschappelijke referentie, dienstverlener, pleitbezorger en vereniging voor artsen en verpleegkundigen in de JGZ. Zo draagt de VVWJ bij aan het vernieuwen, verbinden, inspireren en versterken van de JGZ, zowel op uitvoerings- als beleidsniveau.

We zijn er ook voor u!

VWVJ+
LEDENVERENIGING
VOOR
JEUGDGEZONDHEIDSZORG

VWVJ

Vlaamse Wetenschappelijke
Vereniging voor
Jeugdgezondheidszorg vzw

A: KartHuis, Tervuursevest 242C
3000 Leuven
België

E: info@vwwj.be

T: +32 471 58 73 26